Advies genderneutrale toiletten op gemeentelijke panden

Opdrachtgever: [redacted]
Opsteller: [redacted]
Betrokken teamleider FT: [redacted]
Versie: Definitief

Aanleiding
In de commissie Kunst Democratie en Diversiteit (KDD) d.d. 9 januari 2019 zijn vragen gesteld over genderneutrale toiletten op het Stadhuis. Deze vragen zijn doorgeleid naar het Presidium van de Raad. [redacted] heeft bij de griffie nagevraagd of er nu actie vanuit de directie Facilitair Bureau wordt verwacht. Daarnaast heeft [redacted] aangegeven dat het goed is om informatie achter de hand te hebben over wat er speelt rondom genderneutrale toiletten, omdat er steeds weer vragen over dit onderwerp worden gesteld.

In het kader van de vragen die zijn gesteld in de commissie KDD heeft [redacted] de Raad het collegebesluit over genderneutrale toiletten d.d. 31 januari 2017 opgezocht. De kernboodschap van dit collegebesluit is:
"De gemeente streeft er naar om naast een dames- en herentoilet ook genderneutrale toiletten aan te bieden als dat mogelijk is voor gemeentelijke gebouwen die voor het publiek toegankelijk zijn en voor niet-publiek toegankelijke gemeentelijke gebouwen als daar behoefte aan is. Dit streven is één van de concrete uitwerkingen van de Verklaring van Dordrecht / bestuursopdracht Amsterdam Inclusieve Arbeidsmarkt."

Motie 'Genderneutrale toiletten in publiek gemeente vastgoed' (TA2018-001023 d.d. 8 november 2018) ligt ter beantwoording en uitvoering bij GV:
:
1. In alle stadsloketten en het stadhuis minimaal één genderneutrale toilet in zowel de publiek toegankelijke als ambtelijke ruimtes te realiseren;
2. Te onderzoeken op welke manier en binnen welke termijn in het overige publiek toegankelijk gemeentelijk vastgoed genderneutrale toiletten kunnen worden gerealiseerd en de raad hiervan op de hoogte stellen

In de commissie KDD d.d. 26 juni 2019 vraagt de heer [redacted] naar de genderneutrale wc's. Die mogen niet ten koste gaan van de wc's voor mannen en vrouwen. Wethouder Groot Wassink antwoordt dat de genderneutrale wc's niet ten koste gaan van andere wc's.

[redacted] gevraagd om te helpen bij de beantwoording van de vragen die over dit onderwerp zijn gesteld in de commissie KDD.

Bespreking in FTO d.d. 12 maart 2019
De vragen in de commissie KDD beperken zich tot de locatie Stadhuis. In het FTO is besproken dat het belang vooral zit in concrete acties op deze locatie ook gezien de verbouwing die daar op dit moment gaande is.

In het FTO is ook besproken dat het goed is om informatie over de huidige situatie paraat te hebben, zodat eventuele volgende bestuurlijke vragen over dit onderwerp direct kunnen worden beantwoord. Daarom is in het FTO aan de teamleiders van de facilitaire teams gevraagd om te inventariseren in hoeverre het collegebesluit over genderneutrale toiletten is uitgevoerd op de publiek toegankelijke gemeentelijke gebouwen en op de gebouwen waar dit nog niet het geval is, te inventariseren waarom dit niet is gebeurd cq. wat er voor nodig is om het collegebesluit alsnog uit te voeren.

Als laatste streeft de gemeente er volgens het collegebesluit naar om genderneutrale toiletten op de niet-publiek toegankelijke gebouwen aan te bieden als daar behoefte aan is. Dit zou betekenen dat er inzicht moet komen in de behoefte aan genderneutrale toiletten op niet-publiek toegankelijke gemeentelijke panden. De teamleiders hebben in het FTO aangegeven het lastig te vinden om dit onderwerp bespreekbaar te maken bij de gebruikers bijvoorbeeld tijdens een bewonersoverleg. We hebben in het FTO besproken dat hierover advies wordt gevraagd aan de communicatieadviseur.

Huidige situatie
Tijdens de verbouwing van het Stadhuis in 2019 worden twee genderneutrale toiletten gerealiseerd in publiek toegankelijke gedeelten van deze locatie:

- Eén genderneutraal toilet in de centrale hal op de begane grond nabij de Commissiezaal, Trouwzaal en Stadsloket;
- Eén genderneutraal toilet op de eerste etage nabij de Raadzaal, Perskamer, Koffiekamer en Fractiegang.

Daarnaast worden er twee genderneutrale toiletten in de bestuursvleugel (niet-publiek toegankelijk) gerealiseerd door de bewegwijzering aan te passen. Hiervoor zijn geen bouwkundige aanpassingen nodig. Na bovenstaande bouwkundige aanpassingen en aanpassingen aan de bewegwijzering wordt op het Stadhuis voldaan aan het collegebesluit over genderneutrale toiletten.

Uit de inventarisatie van de huidige situatie is naar voren gekomen dat er op de overige publiek toegankelijke gemeentelijke panden (zes stadsloketten) geen genderneutrale toiletten aanwezig zijn. Er is op dit moment alleen op de Herikerbergweg een genderneutraal toilet aanwezig. Dit is een niet-publiek toegankelijk gemeentelijk pand.

De facilitaire teams van de publiek toegankelijke gemeentelijke panden (zes stadsloketten) zien zonder bouwkundige aanpassingen, en daarmee financiële consequenties, alleen mogelijkheden voor het realiseren van een genderneutraal toilet door het opofferen van een dames- dan wel herentoilet of door het mindervalide toilet ook als genderneutraal te benoemen. Dit is niet conform het collegebesluit, omdat het besluit aangeeft dat het streven is om een genderneutraal toilet te realiseren naast een dames- en herentoilet. De conclusie van de inventarisatie is daarom dat er zonder bouwkundige aanpassingen, en daarmee financiële consequenties, niet kan worden voldaan aan het collegebesluit over genderneutrale toiletten op de overige publiek toegankelijke gemeentelijke panden (zes stadsloketten).

Voor het behoefte onderzoek naar genderneutrale toiletten op niet-publiek toegankelijke gemeentelijke panden is advies gevraagd aan de communicatieadviseur van de directie Facilitair Bureau, Hans Boer. Hans heeft aangegeven dat een eerste bespreking van dit onderwerp in een bewonersoverleg zeker een optie is. Daarnaast benoemt hij de optie om deze behoefte vraag mee te laten nemen in het MWO.

Advies
Gezien de hierboven geschetste aanleiding, de bespreking in het FTO en de uitkomsten van de inventarisatie bestaat het advies uit de volgende onderdelen:

- Terugkoppeling commissie KDD over Stadhuis
- Achtergrondinformatie overige publiek toegankelijke gemeentelijke panden
- Behoefte onderzoek niet-publiek toegankelijke gemeentelijke panden

Terugkoppeling commissie KDD:
Naar aanleiding van de mondelinge vragen over genderneutrale toiletten op de locatie Stadhuis in de commissie KDD d.d. 9 januari 2019 is het advies om een terugkoppeling te geven aan de commissie KDD over de stand van zaken rondom genderneutrale toiletten op het Stadhuis.

Onderstaande input vanuit FB wordt door [redacted] bij de bestuursadviseur van Gemeentelijk Vastgoed voor de beantwoording van de motie aangeleverd:

Tijdens de verbouwing van het Stadhuis in 2019 worden twee genderneutrale toiletten gerealiseerd in publiek toegankelijke gedeelten van deze locatie:

- Eén genderneutraal toilet in de centrale hal op de begane grond nabij de Commissiezaal, Trouwzaal en Stadsloket;
- Eén genderneutraal toilet op de eerste etage nabij de Raadzaal, Perskamer, Koffiekamer en Fractiegang.

Daarnaast worden er twee genderneutrale toiletten in de bestuursvleugel (niet-publiek toegankelijk) gerealiseerd door de bewegwijzering aan te passen. Hiervoor zijn geen bouwkundige aanpassingen nodig. Na bovenstaande bouwkundige aanpassingen en aanpassingen aan de bewegwijzering wordt op het Stadhuis voldaan aan het collegebesluit over genderneutrale toiletten.
De benodigde bouwkundige aanpassingen voor de realisatie van genderneutrale toiletten (naast heren-, dames- en Miva-toiletten) op zowel publiek als niet-publiek toegankelijke gebouwen brengen financiële consequenties met zich mee. In geval van verbouwingen wordt de mogelijkheid tot het plaatsen van een genderneutraal toilet onderzocht en de behoefte geïnventariseerd.

Achtergrondinformatie overige publiek toegankelijke gemeentelijke panden
Voor eventuele toekomstige (bestuurlijke) vragen over het onderwerp genderneutrale toiletten kunnen de uitkomsten en conclusie van de inventarisatie op de overige publiek toegankelijke gemeentelijke panden worden gedeeld met [redacted] Hiervoor kan onderstaande tekst worden gebruikt.

Uit de inventarisatie van de huidige situatie is naar voren gekomen dat er op het Stadhuis in 2019 twee genderneutrale toiletten worden gerealiseerd, maar dat er op de overige publiek toegankelijke gemeentelijke panden (zes stadsloketten) geen genderneutrale toiletten aanwezig zijn. Er is op dit moment alleen op de Herikerbergweg een genderneutraal toilet aanwezig. Dit is een niet-publiek toegankelijk gemeentelijk pand.

De facilitaire teams van de publiek toegankelijke gemeentelijke panden (zes stadsloketten) zien zonder bouwkundige aanpassingen, en daarmee financiële consequenties, alleen mogelijkheden voor het realiseren van een genderneutraal toilet door het opofferen van een dames- dan wel herentoilet of door het mindervalide toilet ook als genderneutraal te benoemen. Dit is niet conform het collegebesluit, omdat het besluit aangeeft dat het streven is om een genderneutraal toilet te realiseren naast een dames- en herentoilet. De conclusie van de inventarisatie is daarom dat er zonder bouwkundige aanpassingen, en daarmee financiële consequenties, niet kan worden voldaan aan het collegebesluit over genderneutrale toiletten op de overige publiek toegankelijke gemeentelijke panden (zes stadsloketten).

Behoefte onderzoek niet-publiek toegankelijke gemeentelijke panden

Het collegebesluit voor genderneutrale toiletten op niet-publiek toegankelijke gemeentelijke panden luidt: "De gemeente streeft er naar om naast een dames- en herentoilet ook genderneutrale toiletten aan te bieden op niet-publiek toegankelijke gemeentelijke gebouwen als daar behoefte aan is."

De benodigde bouwkundige aanpassingen voor de realisatie van genderneutrale toiletten (naast heren-, dames- en Miva-toiletten) zowel op publiek als niet-publiek toegankelijke gebouwen brengen financiële consequenties met zich mee.

Wanneer tijdens bewonersoverleggen door FB wordt geïnventariseerd naar de behoefte aan genderneutrale toiletten kan FB niet garant staan voor realisatie van de vraag; de uitvoering en financiering ligt namelijk bij Gemeentelijk Vastgoed (GV).

In geval van verbouwingen bij zowel publiek als niet-publiek toegankelijke gebouwen wordt de mogelijkheid tot het plaatsen van een genderneutraal toilet onderzocht en de behoefte geïnventariseerd. Aanvragen buiten een verbouwing om voor plaatsing van een genderneutraal toilet door bewoners worden bij GV neergelegd.